

NASZE ABC

Polska teoria
gdańska praktyka

Wobec zakusów gdańskich, zmierzających do usunięcia kontroli Wysokiego Komisarza Ligi Narodów nad postępowaniem narodowo-socjalistycznego senatu Wolnego Miasta wobec stronnictw i prasy opozycyjnej, Polska rozłożyła uroczyste veto, oświadczając przez usta swego reprezentanta w Gdańsku, że nie dopuści do naruszenia statutu Wolnego Miasta. Równocześnie zaś rozpoczęły się rokowania z Berlinem w drodze dyplomatycznej, które widocznie posunęły się już dość daleko, skoro rozeszły się pogłoski, że Berlin żąda głowy Komisarza Lestera, ofiarowując w zamian głowę prezydenta Greisera. Dwie te dymisje miałyby sprawę załatwić.

Nie nie wiemy z autorytatywnej polskiej strony o tem, jak naprawdę rokowania te idą. Nie dziwiłoby nas to zgola, bo (pomijając już, że obecne kierownictwo naszej polityki zagranicznej przyzwyczaiło nas do tego, że o najważniejszych sprawach, nas dotyczących, dowiadujemy się drogą okólną, przez zagranicę) nie ma zwyczajnie informowania o negocjacji, będącej w toku, gdyby nie to, że równocześnie dowiadujemy się o faktach dokonanych, które w teoretycznym stanowisku rządu polskiego czynią poważne praktyczne wyłomy. Oto senat gdański nie krępując się bynajmniej negocjacjami z Polską załatwiać swoje porachunki wewnętrzne, bojkotując równocześnie Wysokiego Komisarza Ligi Narodów. Drogą subtelnych interpretacji, powołując się na dekret z czerwca 1933 r., senat dąży do praktycznego zniesienia wolności stowarzyszeń, zdławienia prasy opozycyjnej i uzyskania możności zgniczenia opozycji drogą represyj policyjnych. Bojkotowany komisarz Ligi Narodów jest wobec tego bezsilny, a nie nie słyhać o akcji polskiej w tej sprawie, która jedynie mogłaby powstrzymać zapędy hitlerowskiego senatu.

Tak więc równocześnie z dyskusjami teoretycznymi w drodze dyplomatycznej, w których, brzo Boże, nie odmawia się słuszności stanowisku Polski, praktycznie narodowi socjaliści gdańscy usuwają przedmiot sporu, stwarzając fakty dokonane, sprzeczne ze statutem i konstytucją Wolnego Miasta. Jeśli tak dalej pójdzie, będziemy święcili dyplomatyczny sukces bez żadnej praktycznej wartości.

Do tego Polska żadną miarą dopuścić nie może. Po wielu latach zaszedł znów wypadek, że znaczna część ludności gdańskiej, bojącej nawet namiętności jej większości patrzy na Polskę, oczekując od niej obrony swych praw i swobod obywatelskich. Jeżeli Polska zawiedzie, straci świętą okazję do zadokumentowania historycznej prawdy, że była i jest w Gdańsku opiekunem i suwerenem, praworządnym i sprawiedliwym, że nie tylko Gdańsk z Polski żyje, ale w cieniu jej opieki może rozwijać się swobodnie i zgodnie z życzeniem większości swej ludności. Zadokumentowanie tego faktu więcej będzie znaczyć dla zachowania Gdańska dla Polski, niż wymiany not bardzo dyplomatycznych i bardzo teoretycznych.

Dlatego mamy prawo oczekiwać, że przeciw praktykom senatu rząd polski założy stanowcze i skuteczne veto. Zachowanie w Gdańsku pełnego status quo stanowi, powtarzamy, minimum tego, czego mamy prawo się domagać. Wyłomy w tem status quo, czynione drogą stwarzania faktów dokonanych, muszą się spotkać z należyłą odprawą z naszej strony.

W. N.

Bunt wojskowy w Hiszpanji
Garnizon w Marokku w ogniu walk

CZOŁGI NA ULICACH

BERLIN, 18. 7. Niemiecko Biuro Informacyjne donosi z Madrytu: Powstańcze wojska afrykańskie t. zw. „Tercios“, które znajdowały się pod dowództwem gen. Romerales, dowodzone są obecnie przez jednego z pułkowników, zwolenników monarchii. Policja i gwardja cywilna stanęła po stronie rządu, milicja socjal-komunistyczna w tych miastach północnej Afryki, w których istnieje, walczy po stronie rządu.

W Madrycie zarządzono wyjątkowe środki bezpieczeństwa. Pismom zakazano korzystania z teletypów. Na większych placach, w centrum stolicy skoncentrowano czołgi oraz silne oddziały policji z karabinami maszynowymi. Na głównym placu Madrytu stoi 6 czołgów. Milicja socjal-komunistyczna została zmobilizowana i patroluje ulice. Milicja ta domaga się uwolnienia uwięzionych anarcho-syndykalistów, aby ci w razie wybuchu powstania mogli walczyć po stronie rządu i lewicy.

Dowódca lotnictwa hiszpańskiego gen. Nunez del Prado, b. dowódca wojsk afrykańskich, wystartował ubiegłej nocy samolotem z Madrytu do Melilli.

BUNT LEGJONISTÓW

GIBRALTAR, 18. 7. Według nadeszłych tutaj wiadomości, około 20.000 żołnierzy hiszpańskiej legji cudzoziemskiej przyłączyło się do powstańców w Marokku.

LONDYN, 19. 7. Reuter donosi z Gibraltaru, że wedle nadeszłych tam informacji, 20 tys. żołnierzy z Legji Cudzoziemskiej miało się przyłączyć do powstańców w Marokku. Z Kartagenu wyruszyli wczoraj wieczorem dwa okręty wojenne do Melilli, wioząc na pokładzie wojska rządowe.

EMIGRANCY

LIZBONA, 18. 7. Przybyła tu dzisiaj wdowa wraz z dziećmi po zamordowanym deputowanym hiszpańskim Calvo Sotelo. Jednocześnie przybył b. premier hiszpański Lerroux, który oświadczył dziennikarzom, że nie wie o dzisiejszych wypadkach na terenie Hiszpanji, że podróż jego do Portugalii była czysto przypadkowa i nie była bynajmniej ucieczką.

PARYŻ, 18. 7. Prasa francuska donosi, że przywódca prawicy hiszpańskiej Gil Robles przybył dziś autem przez granicę hiszpańsko-francuską na terytorium Francji.

STRAJK GENERALNY

MADRYT, 19. 7. Wczoraj wieczorem minister spr. wewnętrznych opublikował przez radio odezwę wszystkich organizacji robotniczych, proklamującą strajk generalny w miejscowościach objętych powstaniem, który będzie trwał aż do stłumienia rewolty.

Dziś na stronie 6-ej rozpoczynamy w edycie druk nowej powieści

„ZAGINIONA MINJATURA“

niemieckiego autora Eryka Kästnera

w tłumaczeniu Magdaleny Samozwaniec

Na kanwie kryminalistycznej fabuły „Zaginiona minjatura“ roztacza pełen humoru opis przeżyć pocziwego rzeźnika, który niespodziewanie wpłany został w niesamowitą historję. Ciężkie zaś pióro Magdaleny Samozwaniec gwarantuje, że w polskim przekładzie wszystkie momenty satyryczne oryginału znajdą pełny wyraz

KOMUNIKAT SĄDOWY

MADRYT 19. 7. Wczoraj wieczorem rząd nadał przez radio komunikat, głoszący, że wszystkie prowincje hiszpańskie podlegają rozkazom rządu. W niektórych okolicach dało się zauważyć pewne podniecenie, lecz władze momentalnie reagowały, stając zdecydowanie po stronie rządu, który żywi przekonanie, że ruchawka zostanie zlokalizowana.

W Seville, gdzie gen. Queipo de Llano proklamował nielegalnie stan oblężenia, pewne elementy zajęły postawę buntowniczą, którą porzuciły wskutek zdecydowanej postawy sił wiernych rządowi. Wczoraj wieczorem wkroczył do Seville pułk kawalerji rządowej, powitany okrzykami „niech żyje republika“. Komunikat zapewnia, że pozostałe okolice Hiszpanji dochowują wierności rządowi, który całkowicie panuje nad sytuacją.

Organ socjalistów lewicowych „Claridad“ publikuje odezwę, nawołującą świat pracy „do obrony frontu ludowego i rewolucji demokratycznej, do zmobilizowania sił i do poparcia rządu bez wszelkich zastrzeżeń, oraz do walki z faszyzmem na życie i śmierć.“

W BARCELONIE SPOKÓJ

PARYŻ 19. 7. (PAT) Z Barcelony donoszą, że w mieście panuje spokój, lecz ludność zdradza wielkie podniecenie, oczekując z niecierpliwością wieści z Madrytu.

Nankin zwyciężył Kanton
Sukces narodowego rządu chińskiego

LONDYN, 18. 7. Z Szanghaju donoszą: Do Hongkongu przybyły dziś rano 4 samoloty bombowe, należące do armji połudn. Samolotami temi przytyli wyżsi oficerowie lotnictwa z dowódcą 21. lotniczych południowców, gen. Wong - Kwan - Yorkiem na czele. Oficerowie oddali się pod opiekę władz angielskich, oświadczając, że rezygnują z dalszej walki z rządem nankińskim.

NOWY JORK, 18. 7. Z Szanghaju donoszą: W związku z załamaniem się oporu wojsk kanton-

51 śmiertelnych ofiar
niedbalstwa sowieckich urzędników

PARYŻ, 18. 7. Dzienniki donoszą z Moskwy, że w dniu 28 czerwca wydarzyła się w wschodniej Syberji straszna katastrofa kolejowa, spowodowana niedbałością służby kolejowej. W pobliżu stacji Karymskaja, spowodu nienastawienia sygnału, pociąg osobowy najechał w pełnym pędzie na

Król Edward VIII pod opieką
wzmocnionej ochrony policyjnej

LONDYN, 18. 7. Ponad 100 świadków zamachu na króla zło-

żony dziś zeznania wobec władz śledczych, przygotowujących obecnie sprawę oskarżonego Mac Mahona, który stanie w piątek przed sądem policyjnym. Wszystkie zeznania złożono policji, która bada je szczegółowo. Mac Mahon znajduje się obecnie na obserwacji w szpitalu więziennym w Brixton. Władze Scotland-Yardu studjują wraz z czynnikami dworskimi sprawę ochrony króla podczas wszystkich uroczystości, które będą się odbywały w przyszłości. Pomimo, iż policja jest przekonana, że incydent czwartkowy jest izolowany, i nie ma żadnego związku z ruchem wywrotowym — ochrona osoby królewskiej ma zostać wzmocniona.

Komunikaty rządowe, nadawane przez radio, są odbierane. Członkowie organizacji, należących do „frontu ludowego“ są zmobilizowani i skoncentrowani w siedzibach odpowiednich organizacji. Władze domość o wypowiedzeniu posłuszeństwa przez niektórych dowódców wojskowych oraz o rozwiązaniu szeregu pułków, wywarła olbrzymie wrażenie. Aresztowano wielu członków organizacji prawicowych, m. in. jednego kapitana gwardji cywilnej.

MADRYT, 19. 7. (PAT). Późną nocą opublikowano komunikat, że w Barcelonie panuje całkowity spokój, w Seville władze wydały energiczne zarządzenia celem stłumienia rewolty.

Dymisja rządu

MADRYT, 19. 7. (PAT). Rząd hiszpański podał się do dymisji. Na czele nowego gabinetu stanął Martinez Barrio.

MADRYT, 19. 7. (PAT). Martinez Barrio odmówił stanięcia na czele nowego rządu, premierem został Giral, który jednocześnie objął tekę marynarki. Skład rządu: premier i minister marynarki Giral, sprawy zagraniczne — Azcarate, sprawy wewnętrzne — gen. Pozas, generalny inspektor gwardji cywilnej. Teke wojny objął gen. Mijas, finansów — Ramos, pracy De Los Rios, sprawie-
liwości — Garzon, robót publicznych — Lara, komunikacji — Ilahi, rolnictwa Fedet, przemysłu i

handlu Buyalla, oświata Domingo i minister bez teki Roman.

W nowym gabinecie 5-ciu ministrów należy do unji republikańskiej, 4-ch do lewicy republikańskiej, 3-ch do partji narodowo-republikańskiej i jeden do lewicy katalońskiej.

LOKAL REDKCJI „ABC — NOWIN CODZIENNYCH“ ZOSTAŁ PRZENIESIONY W ALEJE JEROZOLIMSKIE NR. 121. TELEFONY REDAKCYJ POZOSTAJĄ BEZ ZMIAN.

Przesłuchanie 500 osób
w sprawie Doboszyńskiego

Jak się dowiadujemy, śledztwo przeciwko inż. Doboszyńskiemu i towarzyszącej potwa znacznie dłużej, niż przypuszczano początkowo. Śledztwo prowadzone jest na terenie 5-ciu powiatów, należących do sądów: krakowskiego, wadowickiego i nowosądeckiego. Ponieważ liczba osób, które zostaną przesłuchane, przekroczy prawdopodobnie pół tysiąca, nie jest wykluczone, że śledztwo potwa jeszcze dwa miesiące.

Termin rozprawy sądowej, przewidywany początkowo na październik b. r., zostanie opóźniony najprawdopodobniej do końca roku bież. Nie jest wyklu-

czono, że rozprawa odbędzie się dopiero z początkiem przyszłego roku przed sądem przysięgłych.

W ub. sobotę władze więzienne wstrzymały całkowicie dostawę czasopism i książek dla inż. Doboszyńskiego, zabroniono także rodzinie na dostarczanie aresztowanemu żywności, którą do tej pory otrzymywał codziennie z domu.

Liczba 77-miu osób przebywających w więzieniu, za udział w zajęciach myślenickim, zmalała do 47, gdyż 30 osób zostało zwolnionych z więzienia i odpowiadając oni będą z wolnej stopy.

Kolejki znów uratowane
od eksmisji

Donosiliśmy o nieustających kłopotach warszawskich kolejek dojazdowych, które po usunięciu przymusowem dworców z pl. Unji Lubelskiej nie mogą sobie znaleźć nowych terenów. W ub. tygodniu nastąpić miała powtórna eksmisja kolejek z placu na kolonji Nowy Sąd pod Wierzbem, wobec

przegrania procesu z właścicielami tych gruntów.

W ostatniej chwili kolejki dla uniknięcia ponownej eksmisji zawarły ugodę z właścicielami terenów na mocy której eksmisję odroczone do dnia 1 października r. b. W międzyczasie załatwiona ma być sprawa przeniesienia dworca na tereny nabyte pod Wilanowem.

Pierwszy proces
o zajścia w Krzeczowicach

JAROSŁAW, 19. 7. Wygotowany już został akt oskarżenia przeciw działaczowi socjalistycznemu Aleksandrowi Paradyśowi aresztowanemu w kilka dni po tragicznych zajściach w Krzeczowicach, pow. przeworskiego. Paradyśa aresztowano wówczas na terenie

Jarosławia. Po trzydniowym pobycie w więzieniu został on zwolniony i oddany pod dozór policyjny.

Będzie on odpowiadał za wyst. z art. 178 k. k. Rozprawa toczyć się będzie w sądzie grodzkim w Jarosławiu już w najbliższych dniach.

Polsko-francuski
tymczasowy układ handlowy

PARYŻ, 18. 7. W dniu dzisiejszym podpisany został układ przewidywany między Francją a Polską, regulujący stosunki gospodarcze między obu krajami. Układ ten wchodzi w życie z dniem 20 lipca b. r., zastępując konwencję handlową z r. 1924, która traci moc z tą datą.

Nowy układ zawarty jest na okres 6 miesięcy, z możliwością przedłużenia na dalszy okres. Podpisany dziś układ reguluje sprawę płatności między Francją a Polską. Polska uzyskuje we Francji taryfy minimalne, oraz klauzule największego uprzywile-

jowania, wzamian za co Francja otrzyma szereg zniżek celnych na artykuły interesujące eksport francuski do Polski. Oprócz tego układ zawiera umowę kontyngentową na podstawie której oba kraje gwarantują sobie wzajemną wymianę towarów.

Podpisanie układu dokonali: ze strony francuskiej m. in. spraw zagranicznych Delbos i min. przemysłu i handlu Bastid. Ze strony polskiej amb. Łukasiewicz.

Podziękowanie
Pana Prezydenta R. P.

KATOWICE, 18. 7. Na ręce wojewody Gżyńskiego nadszedł list z kancelarii cywilnej p. Prezydenta Rzeczypospolitej z podziękowaniem pod adresem społeczeństwa śląskiego za przesłane życzenia Panu Prezydentowi z okazji 10-lecia sprawowania rządu i ufundowania z tej racji 50 samolotów do dyspozycji L. O.

Zaprzeczenie

Agencję „Iskra“ informują z kół miarodajnych, że pogłoski, które ukazały się ostatnio, iż rząd polski ma rzekomo żądać ustąpienia prezydenta Senatu gdańskiego p. Greisera z zajmowanego stanowiska — nie odpowiadają prawdzie.